

Федірчик І. Я.,

кандидат філологічних наук,

асистент кафедри загального, германського і порівняльного мовознавства
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

ДО ІСТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ІМЕННИКІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ОСІБ

Анотація. Статтю присвячено опису основних підходів до вивчення ономазіологічної групи «найменування особи» у різних мовах, простежено етапи дослідження іменників на позначення осіб у працях зарубіжних та вітчизняних лінгвістів, систематизовано наявні підходи до вивчення номінацій.

Ключові слова: теорія номінації, найменування осіб, ономазіологічна група, категорія особи, семантичні зсуви.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку науки про мову характеризується підвищеним інтересом до таких актуальних проблем, як мовна картина світу, категоризація та концептуалізація навколишньої дійсності, національно-культурна специфіка семантики, культурні концепти, лінгвістичні аспекти гендерних досліджень. Важливу роль у пізнанні світу, у процесах комунікації відіграє людина як суб'єкт діяльності та пізнання, як носій і творець мови. Сформульований ще у працях В. фон Гумбольдта та Е. Бенвеніста принцип антропоцентризму в лінгвістиці призвів до виникнення тієї сучасної парадигми мовознавства, котра на сьогодні охоплює не тільки когнітивний аспект вивчення мови, а й функціонально-комунікативний, етнолінгвістичний та інші [16, с. 250]. З огляду на це одне із провідних місць у лінгвістичних дослідженнях посідає опис та аналіз багатой на структурно-семантичні й граматичні форми ономазіологічної групи іменників «найменування особи», що викликає неабиякий інтерес з боку вітчизняних та зарубіжних лінгвістів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями номінації осіб займалася ціла низка дослідників, серед них Г. Абреїмова, О. Бекбалаєв, А. Білоусова, Й. Вацек, В. Воронцова, О. Дмитрієва, О. Душкіна, О. Єременко, О. Кашпур, О. Квашніна, М. Лапшина, К. Мейрманова, О. Моїсеєв, Е. Оксаар, Ю. Остіна, С. Потапова, І. Протченко, Н. Савельєва, Ю. Серла, Г. Смирнова, Т. Солоневич, Л. Томашевська, М. Федотова. Серед зарубіжних лінгвістів слід згадати імена таких учених: Г. Баєсков, І. Барц, П. Браун, Е. Гансен, У. Долешаль, Ф. Дорнзайф, Г. Зіберт, Ф. Кляйн, М. Петерссон, І. Поль, Т. Шіппан, Ю. Штефан, С. Штрікер та ін. У деяких працях здійснено аналіз міжсистемних зв'язків різних лексико-семантичних груп найменувань осіб (Г. Зіберт, Л. Павлова, Г. Петровичева). Проте досі відсутній комплексний аналіз різних підходів із цієї тематики, що зумовлює актуальність статті. Висвітлення процесу становлення найменувань осіб дає підстави виявити закладений у номінаційному потенціалі багатий заряд соціальної та культурної інформації, отримати уявлення про особливості менталітету етносу – творця цих номінацій.

Мета статті – проаналізувати етапи дослідження іменників на позначення осіб у працях вітчизняних та зарубіжних учених, висвітлити основні напрями у вивченні цих іменників, систематизувати основні підходи у вивченні номінацій осіб у різних мовах.

Виклад основного матеріалу. Питання найменування осіб неодноразово було предметом дослідження у різних мовах: англійській, російській, німецькій, французькій, іспанській та ін. Проаналізовано семантично-синтаксичні особливості, здійснено зіставний аналіз відповідних одиниць у різних мовах (П. Браун, С. Вахітов, О. Душкін, О. Кашпур, С. Кійко, Н. Кузнєцова, К. Мейрманова, С. Потапова, М. Петтерсон, М. Робертус, Г. Смирнова, М. Федотова). Низка досліджень присвячена аналізу структурних та семантичних особливостей найменувань осіб (Г. Баєсков, П. Браун, Т. Шіппан). На матеріалі окремих лексико-семантичних груп слів (у рамках макрогрупи найменування особи) розроблено положення про рівневу організацію лексичної системи. За певними ознаками виокремлено групи найменувань осіб за професією, родом занять, видом діяльності, місцем проживання, національністю тощо. Деякі праці виконані на матеріалі окремих лексико-семантичних груп найменувань особи [1; 5; 8; 9; 22; 24]. У цих роботах проаналізовано загальні принципи класифікації іменників на позначення осіб на основі дедуктивного підходу: від лексичних груп до підгруп та окремих іменників. При цьому здійснено вибірковий аналіз окремих субсистем у загальному класі найменувань осіб.

Загальний аналіз іменників на позначення осіб у російській мові здійснений у дисертації А. Білоусової [4, с. 22]. Ця робота присвячена вивченню системної організації класу російських іменників на позначення осіб і проблемам відображення системності цієї частини лексики у тлумачних словниках. У результаті дослідження виявлено ознаки внутрішньої системної впорядкованості лексичного класу найменувань осіб, на основі яких будується їх багатоступенева ієрархічна класифікація.

Значним обсягом мовного матеріалу і його багатогранністю вирізняються також праці А. Моїсеєва [14, с. 27] та Н. Савельєвої [19, с. 24]. Так, О. Моїсеєв описує у своєму дослідженні іменники на позначення осіб на матеріалі російської мови у структурно-семантичному аспекті. Автор дає загальну характеристику найменувань осіб за професією, вичленовуючи їх з усієї кількості іменників на позначення осіб, відмежовує їх від суміжних найменувань осіб за посадами та за випадковими заняттями. В роботі виокремлено структурні та семантичні типи іменників на позначення осіб за професією, а також розглянуто семантичні зв'язки між ними. О. Моїсеєв розрізняє три основні структурні типи іменників на позначення осіб за професією: однослівні, комплексні та описові з численними підтипами [14, с. 27].

Н. Савельєва досліджує іменники на позначення осіб відповідно до їх уживання в образотворчому мистецтві. Характеристика позначень здійснюється за певним асоціативним словом [18, с. 24].

На увагу заслуговують також роботи, побудовані на матеріалі експресивних іменників на позначення осіб. Так, об'єктом зіставного аналізу в дисертації О. Душкіна [5, с. 24] обрано лек-

сико-семантичну групу стилістично маркованих найменувань осіб за професією у німецькій та англійській мовах, синонімічних до загальноживаних іменників на позначення осіб. У дослідженні виокремлено основні словотвірні моделі у сфері найменувань осіб німецької та англійської мов. Автор відстежує роль похідних основ, які беруть участь у формуванні іменників на позначення осіб, визначає міру залежності вживання тих чи інших словотвірних засобів і характер словотвірних основ у кожній із мов, що порівнюються. Вказана праця висвітлює тенденції розвитку категорії найменувань осіб, а також продуктивність / непродуктивність згаданих вище моделей.

М. Лапшина [12, с. 16] виокремлює у своїй дисертації лексико-семантичні групи всередині тематичного класу найменувань осіб в американському просторіччі, встановлює їхні кількісні параметри, а також виявляє центри синонімічної атракції в антропосфері просторіччя. У роботі досліджено основні способи номінації, подано соціолінгвістичний аналіз мовленнєвих актуалізацій просторічних одиниць.

Значна кількість праць присвячена також вивченню взаємодії лексичного і словотвірного значень на прикладі іменників на позначення осіб за професією у різних мовах. Так, у дисертації В. Метелевої [13, с. 24] висвітлено проблеми співвідношення лексичного та словотвірного значень у французькій мові. В роботі проаналізовано структуру лексичного значення у системі мови, етапи словотвірного процесу, простежено залежність особливостей актуалізації лексичного значення від функції, яку виконує слово в комунікативному акті, охарактеризовано взаємозалежність лексичного і словотвірного значень не лише в мові, а й у мовленні. Крім того, у дослідженні встановлено структурну організацію системного значення похідних компонентів із суфіксом *-ard*, визначено залежність між компонентами системного значення, які утворюють його внутрішню структуру. Автор показує суттєву відмінність між типами системного значення слів залежно від змісту компонентів, котрі лежать в основі структури значення, встановлює способи актуалізації похідних компонентів із суфіксом *-ard* залежно від типів їхнього системного значення. Робота виконана на основі компонентного та контекстуального аналізу.

У дисертації М. Черкаса [25, с. 24] об'єктом дослідження обрано великий за обсягом клас лексичних одиниць, що утворює ядро лексико-семантичної категорії найменувань діяча і формально закріплюється моделлю експліцитної деривації «основа дієслова + суфікс *-er*». На рівні парадигматичної статистики до аналізу залучено саму модель з її похідними, на рівні текстової динаміки до уваги взято також постійну взаємодію моделі словоскладання і транспозиції, котрі відображають характерні для німецької мови тенденції. У дисертації також розкрито особливості внутрішньої структури дериватів, котрі охарактеризовано на основі поглибленого аналізу їхньої похідної основи, розроблено семантичну класифікацію отриманої вибірки найменувань, виведено схеми і способи реалізації валентності цих іменників.

Дослідженню словотвірних механізмів, котрі лежать в основі найменувань осіб, присвячені також праці А. Басманової [2, с. 160], Л. Васильєвої [3, с. 231], Л. Шкатової [26, с. 19].

У руслі праць із теорії номінації істотне місце посідає ономазіологічний напрям. Так, дисертація Г. Смирнової [21, с. 188] присвячена ономазіологічному дериваційному дослідженню однієї із найважливіших категорій мови – категорії особи в російській, французькій та англійській мовах, а також висвіт-

ленню її специфіки з семантичного погляду. Основні завдання роботи полягають у необхідності обґрунтувати доцільність та перспективність ономазіологічного підходу щодо вивчення категорій особи та висвітлити методику ономазіологічного аналізу найменувань осіб за зв'язком із похідними іменниками зі значенням особи. Автор ставить за мету описати ономазіологічну сутність та семантичні особливості категорії особи, визначити типи словотвірних значень і характер семантичних зв'язків між ними. В дисертації проведено також словотвірний аналіз, виявлено джерела мотивації та встановлено різноманітні типи словотвірних значень. Важливим результатом дослідження є виявлення набору ролей у структурі одного слова.

Увагу лінгвістів привертало також утворення слів та значень як результат семантичних зсувів у їхній семантичній структурі. Лексико-семантичний спосіб утворення найменувань осіб на основі метафоризації є об'єктом дослідження у багатьох працях. Так, зооморфізми вивчено у складі порівнянь [17, с. 27], досліджено роль внутрішньої форми в семантичній структурі слова на матеріалі російських іменників на позначення осіб [11, с. 24].

Соціальні процеси, котрі отримали бурхливий розвиток на Заході у 60-ті роки ХХ століття, стали значним поштовхом до виникнення так званої феміністичної критики в мові (феміністичної лінгвістики), яка дала початок гендерним дослідженням [7, с. 180]. Так, у спеціальній літературі вказано на те, що «в результаті численних гендерних досліджень виявлено незадовільне з погляду морально-етичної та естетичної норми явище» в групі найменувань професій [23, с. 353].

Дослідження гендерного аспекту найменувань осіб здійснено на матеріалі різних мов. Серед праць цього напрямку необхідно згадати дисертації О. Єременко, Г. Абреїмової (на матеріалі російської мови), праці А. Басманової та Є. Чекаліної (на матеріалі французької мови).

Щодо порівняльно-зіставного аналізу варто згадати працю О. Кашпур, присвячену історії становлення іменників на позначення осіб за професією та соціальним статусом у французькій та російській мовах. Автор розглядає сучасне функціонування найменувань осіб за професією, посадою, званням, титулом в обох мовах, виявляє спільні та відмінні риси найменувань осіб жіночого роду за професією і посадою. Порівняння найменувань осіб саме з французькою мовою зумовлено тим, що ось уже декілька століть цілеспрямована мовна політика Франції призвела до того, що франкофони усвідомлюють дестабілізаційну роль гендерної асиметрії у мові і в суспільстві та вживають заходів щодо витіснення цієї асиметрії [6, с. 201]. Дослідження найменувань осіб на матеріалі німецької мови бере свій початок у працях зі словотвору У. Веллмана [33] та В. Фляйшера [30], а також безпосередньо у словниках Г. Мутмана (1991 р.), Г. Кандлера (1992 р.) і Р. Вінтер (1992 р.).

Докладний комплексний аналіз іменників на позначення осіб у німецькій мові здійснено німецьким дослідником П. Брауном у монографії “*Personenbezeichnungen. Der Mensch in der deutschen Sprache*” (1997 р.). Автор звертає особливу увагу на аспекти вживаності іменників на позначення осіб у сучасній німецькій мові, проводить аналіз архаїзмів, неологізмів та історизмів. У роботі представлена також семантична класифікація простих, складних та похідних найменувань осіб. Досліджуючи літературну та розмовну лексику, автор не оминув увагою також регіональні особливості сучасної німецької мови [29, с. 7].

Значимою для дослідження найменувань осіб у сучасній німецькій мові є також праця Г. Баесков "Abgeleitete Personenbezeichnungen im Deutschen und Englischen: kontrastive Wortbildungsanalysen in Rahmen des minimalistischen Programms und unter Berücksichtigung sprachhistorischer Aspekte" (2002 р.). Авторка зосереджує свою увагу на найважливіших групах іменників німецької та англійської мов: Nomina Agentis, Nomina Patientis, Nomina Qualitatis та Nomina Originis, які покладено в основу семантичної класифікації найменувань осіб. За допомогою контрастивного словотвірного аналізу нею виокремлено всі групи іменників на позначення осіб, описано їхні комбінаторні можливості [28, с. 5].

Наступна за часом появи дисертація М. Федотової [24, с. 351] присвячена всебічному вивченню особливостей організації та функціонування найменувань жіночого роду за професією у соціальному контексті функціонування сучасної німецької мови. У дисертації виявлено особливості структурної та семантичної організації найменувань осіб жіночого роду, простежено внутрішню динаміку взаємозв'язку мовних засобів, які беруть участь у формуванні жіночих найменувань професій, охарактеризовано окремі, найбільш активні моделі. Авторка визначила основні рушійні сили інноваційних процесів у групі найменувань осіб жіночого роду за професією у другій половині ХХ століття та виявила резерви поповнення групи одиниць жіночої номінації [22, с. 351].

У докторській дисертації С. Потапової «Наименование лица в обиходном дискурсе» [16, с. 276] проаналізовано способи утворення та виявлено особливості формування і живання найменувань осіб у сучасному німецькому повсякденному дискурсі. У роботі встановлено семіологічну залежність та відмінності між офіційними і неофіційними найменуваннями осіб, а також наведено характеристику парадигматичних і синтагматичних зв'язків у неофіційному антропоніміконі німецької мови. Дослідниця описує словотвірні особливості формування неофіційних найменувань осіб, їхні семасіологічні особливості, визначає вплив національно-культурних, гендерних та емоційних факторів, пов'язаних із формуванням неофіційних номінативних одиниць.

Праця М. Робертус [18] є комплексним дослідженням лінгвістичних та екстралінгвістичних особливостей характерологічної лексики сучасної німецької мови, а також можливостей її використання щодо індивідуального іміджу. В дослідженні виокремлено параметри лінгвістичного опису характеристики осіб на основі доміантних властивостей поведінки людини. На їх матеріалі створено типологію характерологічної лексики, описано номінативні, семантичні та стилістичні особливості цього пласту лексики.

У своїй монографії Б. Джоббін "Genus im Wandel: Studien zu Genus und Animatizität anhand von Personenbezeichnungen im heutigen Deutsch mit Kontrastierungen zum Schwedischen" (2004 р.) також висвітлює проблеми номінації людини у сучасній німецькій та шведській мовах. Авторка зосереджує увагу на гендерній рівності у позначенні жінок та чоловіків. Емпіричною частиною праці є спостереження за процесом номінації у Німеччині та Швеції. За основу були взяті чоловічі найменування осіб [31, с. 276].

З останніх робіт у галузі ономасіології на матеріалі німецької мови варто відзначити монографію М. Петерссона "Geschlechtsübergreifende Personenbezeichnungen: eine Referenz- und Relevanzanalyse an Texten" (2011 р.), у якій розглянуто гендерні особливості найменувань осіб. На перший план у його

роботі виходять ті іменники на позначення осіб, які є об'єктом феміністичної критики. Автор аналізує проблеми дискримінації на основі жіночих найменувань осіб у руслі труднощів із правильним найменуванням, позначенням та звертанням до осіб жіночої статі. Розпочаті ще у 1978 році дебати на цю тему викликали поживлений інтерес щодо питання чоловічого роду для морфологічної ідентифікації у номінації осіб за професією [32].

Досить цікавою нам видається стаття Н. Кузнєцової «Наименование лиц по профессии в немецких и русских правовых паремиях» (2011 р.), де авторка досліджує проблеми функціонування та конотації найменування осіб. У процесі зіставлення нею виявлено, що найменування осіб у німецькій мові більш представлені в мові правових норм, аніж ці елементи в російській мові [10, с. 241–243].

Висновки. Опираючись на всі згадані вище праці, можна впевнено сказати, що в наш час іменники на позначення осіб є центральною частиною лексичного складу будь-якої мови. Найменування осіб, зберігаючи свою форму, чітко реагують на зміни, які відбуваються у суспільстві. Саме мова має у своєму розпорядженні великий арсенал засобів для їх вираження. Аналіз наукової літератури доводить, що іменники на позначення осіб вивчені лише в певних аспектах. Можна виокремити такі підходи щодо вивчення найменувань осіб: етимологічний, семантичний, ономасіологічний, стилістичний, словотвірний, комунікативний, зіставний, гендерний, функціональний.

Перспективним вважаємо порівняльно-зіставне дослідження номінацій осіб у різних мовах, яке дозволить виявити спільні риси й розбіжності у семантиці, структурі та функціонально-стилістичних особливостях номінативних одиниць, зіставити засоби і способи поповнення словникового складу мов номінаціями осіб, визначити їхнє місце в національних мовних картинах світу.

Література:

1. Авакова А.С. Наименование спортсменов в русском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / А.С. Авакова. – М., 1971. – 19 с.
2. Басманова А.Г. Именные части речи во французском языке / А.Г. Басманова. – М. : Просвещение, 1991. – 160 с.
3. Васильева Л.И. Суффиксальное словообразование наименований лиц по профессии в русском и украинском языках : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.02 / Л.И. Васильева. – М., 1971. – 231 с.
4. Белоусова А.С. Русские имена существительные со значением лица : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» // Лексический класс и его словарное описание / А.С. Белоусова. – М., 1986. – 22 с.
5. Душкин А.В. Сопоставительный анализ стилистически маркированных наименований лиц по профессии в современном немецком и английском языках : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языкознания» / А.В. Душкин. – М., 1978. – 24 с.
6. Кашпур Е.В. Сопоставительное исследование наименований лиц по профессии и социальному статусу во французском и русском языках : дис. ... докт. филол. наук : спец. 10.02.19 / Е.В. Кашпур. – М., 2005. – 201 с.
7. Кирилина А.В. Гендер: лингвистические аспекты / А.В. Кирилина. – М. : Ин-т социологии РАН, 1999. – 180 с.
8. Косова В.А. Категория наименования лиц по роду деятельности в русском жаргоне / В.А. Косова // Ученые записки Казанского университета. – Казань : Изд-во ун-та Казань, 2012. – С. 164–170.
9. Кравченко А.В. Язык и познание: методологические проблемы и перспективы / А.В. Кравченко // Studia Linguistica Cognitiva. – М. : Гнозис, 2006. – Вып. 1. – 364 с.

10. Кузнецова Н.Ю. Наименование лиц по профессии в немецких и русских правовых паремиях / Н.Ю. Кузнецова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2011. – № 33 (248). – С. 241–243.
11. Куттубаева Г.А. Внутренняя форма и ее роль в семантической структуре слова современного русского языка (на материале имен существительных со значением характеристики лица) : дис. ... канд. фил. наук : спец. 10.02.02. / Г.А. Куттубаева. – М. : Наука, 1982. – 169 с.
12. Лапшина М.Н. Имена лица в американском просторечии: опыт семантического и социолингвистического описания : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языкознания» / М.Н. Лапшина. – Л., 1985. – 16 с.
13. Метелева В.В. О связи лексического и словообразовательного значений слова : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / В.В. Метелева. – М. : Наука, 1979. – 24 с.
14. Моисеев А.И. Наименование лиц по профессии в современном русском языке. Структурно-семантическая характеристика : автореф. дис. ... докт. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / А.И. Моисеев. – Л., 1968. – 27 с.
15. Поможен М.М. О понятии языковой личности и условиях ее структуры / М.М. Поможен // С любовью к языку. – М. : Наука, 2002. – С. 441–445.
16. Попова Е.А. Культурно-языковые характеристики политического дискурса (на материале газет. интервью) : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.02. / Е.А. Попова. – Волгоград, 1995. – 250 с.
17. Располюхина Н.В. Проблема взаимосвязи разнооформленных языковых знаков косвенной номинации (на материале немецкой зоосемии) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Н.В. Располюхина. – М., 1984. – 28 с.
18. Робертус М.М. Характеристика лица в современном немецком языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / М.М. Робертус. – М., 2005. – 20 с.
19. Савельева Н.П. Наименования лиц по их деятельности в области изобразительного искусства : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Н.П. Савельева. – М., 1971. – 24 с.
20. Серебренников Б.А. О материалистическом подходе к явлениям языка / Б.А. Серебренников. – М. : Наука, 1983. – 319 с.
21. Смирнова Г.В. Наименование лиц и их ономазиологические характеристики: опыт исследования словообразовательных механизмов : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 / Г.В. Смирнова. – М., 1986. – 188 с.
22. Стрижевич Е.В. О словообразовательной активности иноязычных производных существительных со значением лица / Е.В. Стрижевич [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.lomonosov-msu.ru/archive/Lomonosov_2009/russian/lexis/strizhevich.pdf.
23. Федірчик І.Я. Специфіка іменників на позначення осіб у регіональних варіантах німецької мови / І.Я. Федірчик // Нове у філології сучасного світу : матер. Міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Львів, 28–29 червня 2013 р.). – Львів : Наук. філол. орг-ція «Логос», 2013. – С. 23–26.
24. Федотова М.Е. Роль феминистической субкультуры в становлении системы наименования женщин по профессии в современном немецком языке / М.Е. Федотова // Гендер: язык, культура, коммуникация : доклады Первой Междунар. конфер. – М. : МГЛУ, 2001. – С. 351–358.
25. Черкас М.А. Функционально-семантический статус отглагольных имен деятеля в современном немецком языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / М.А. Черкас. – Львов, 1985. – 24 с.
26. Шкатова Л.А. Наименование лиц по профессии в современном русском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / Л.А. Шкатова – М., 1967. – 19 с.
27. Androschuk B. Die Metapher als ideologisches Instrument der Persuasion im deutschsprachigen politischen Diskurs / Bogdan Androschuk. – Hamburg : Verlag Dr. Kovač, 2014. – 359 p.
28. Baeskow H. Abgeleitete Personenbezeichnungen im Deutschen und Englischen. Kontrastive Wortbildungsanalysen in Rahmen des minimalistischen Programms und unter Berücksichtigung sprachhistorischer Aspekte / H. Baeskow. – Berlin : Walter de Gruyter Verlag, 2002. – 769 p.
29. Braun P. Personenbezeichnungen / der Mensch in der deutschen Sprache / Peter Braun. – Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1997. – 157 p.
30. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / Wolfgang Fleischer, Irmhild Barz. – [4. Aufl.]. – Berlin : Walter de Gruyter, 2012. – 484 p.
31. Jobbin B. Genus im Wandel: Studien zu Genus und Animatizität von Personenbezeichnungen im heutigen Deutsch mit Kontrastierungen zum Schwedischen / Bettina Jobbin. – Stockholm : Amqvist Wiksell Internat. Verlag, 2004. – 276 p.
32. Pettersson M. Geschlechtsübergreifende Personenbezeichnungen: eine Referenz- und Relevanzanalyse an Texten / Magnus Pettersson. – Tübingen : Narr Verlag, 2011. – 222 p.
33. Wellmann H. Synchrone und diachrone Aspekte der Wortbildung im Deutschen / Hans Wellmann. – Heidelberg : Winter Verlag, 1993. – 171 p.

Федирчик И. Я. К вопросам истории исследования наименования лиц

Аннотация. Статья посвящена описанию основных подходов к изучению ономазиологической группы «наименования лица» в разных языках, прослеживаются этапы исследования существительных для обозначения лиц в трудах зарубежных и отечественных лингвистов, систематизированы имеющиеся подходы к изучению номинаций.

Ключевые слова: теория номинации, наименование лиц, ономазиологическая группа, категория лица, семантические сдвиги.

Fedirchik I. To the history of the investigation of nouns denoting people

Summary. The article describes the main approaches to the study of the onomasiological group “denoting of people”, traced the stages of research nouns denoting persons in the works of foreign and domestic linguists and systematized existing approaches to studying nominations.

Key words: theory of nomination, nouns denoting people, onomasiological group, category of person, semantical shifts.